

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 34Csp/209/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123210249
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Uhrinovský, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8123210249.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Petrom Uhrinovským, PhD. v právnej veci žalobcu Silverside Financial services, s.r.o., so sídlom Ružová dolina 6, 821 08 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 51 179 172, zast. VIVID LEGAL, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Plynárska 7/A, 821 09 Bratislava, Slovenská republika, IČO: 36 807 915, proti žalovanému A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., zast. OZ Právna pomoc poškodeným, so sídlom C. E. XXX/XX, XXX XX F., o zaplatenie 1.392,80 EUR s príslušenstvom a zmluvnej pokuty, takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou dňa 8.11.2023 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1.392,80 EUR spolu s príslušenstvom, zmluvnej pokuty spolu s príslušenstvom a nahradenia trov konania.

1.1. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaný ako dlžník a obchodná spoločnosť SILVERSIDE, a.s. v konkurze, so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava, IČO: 50 052 560, ako veriteľ a v čase podania žaloby aj ako úpadca (ďalej aj ako „Úpadca“) uzatvorili dňa 22.6.2018 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej aj ako „Zmluva“), na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 3.000 EUR (ďalej aj ako „Úver“), ktorý žalovaný k dňu podania žaloby nesplatil.

1.2. Uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 31K/25/2022 zo dňa 22.9.2022 publikovaným v Obchodnom vestníku SR č. 187/2022 dňa 29.09.2022 (ďalej aj ako „Uznesenie o vyhlásení konkurzu“) bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka – Úpadcu (spoločnosť Silverside, a.s.). Za správcu Úpadcu bola ustanovená spoločnosť UBC 2020, k.s., so sídlom Zelinárska 6, 821 08 Bratislava, IČO: 53 151 135 (ďalej aj ako „Správca“). Nakoľko bolo Uznesenie o vyhlásení konkurzu zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 29.9.2022, účinnosť zosplatenia Úveru nastal dňa 30.9.2022 ex lege v zmysle § 46 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „Zákon o konkurze“).

1.3. Žalobca si v tomto konaní uplatnil voči žalovanému pohľadávky v tejto štruktúre: (-) istina vo výške 1.392,80 EUR (dlžná istina z Úveru; (-) zmluvné úroky vo výške 275,80 EUR (zmluvné úroky vo výške 18,99 % p.a.); (-) zmluvná pokuta vo výške 10 % p.a. z istiny Úveru; (-) zmluvná pokuta vo výške 10 % p.a. zo súm omeškaných splátok Úveru; (-) úroky z omeškania z istiny Úveru; (-) úroky z omeškania zo súm omeškaných splátok Úveru; (-) náklady za vystavenie upomienok.

2. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 20.3.2024 uzavretej medzi Úpadcom v zastúpení Správcom ako postupcom a žalobcom ako postupníkom (ďalej aj ako „Zmluva o postúpení“) bola pohľadávka uplatnená v tomto konaní voči žalovanému spolu s príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými postúpená žalobcovi ako postupníkovi.

2.1. Nakoľko k postúpeniu pohľadávky uplatnenej v tomto konaní došlo po podaní žaloby, tak súd procesným postupom podľa § 80 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „CSP“) pripustil zmenu právneho predchodcu žalobcu (Úpadca v zastúpení Správcom), na miesto ktorého vstúpil žalobca.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným dňa 30.11.2023 (vyjadrenie k žalobe), pričom uviedol, že žalovaný použil finančné prostriedky z poskytnutého Úveru na osobné účely a ku dňu podania žaloby uhradil súhrne sumu vo výške 3.000 EUR. Žalobu žiadal zamietnuť v celom rozsahu.

3.1. Z dôvodu neskúmania bonity – schopnosti žalovaného splácať Úver a aj odplaty, ktorá je viac ako dvojnásobok úroku poskytovaných úverov v dobe poskytnutia úveru, je potrebné Zmluvu považovať za bezúročná a bez poplatkov.

3.2. Zmluva obsahuje viacero neprijateľných zmluvných podmienok.

3.3. Žalobca neskúmal bonitu žalovaného ako spotrebiteľa. Príjem žalovaného predstavoval v čase poskytnutia Úveru 351,80 EUR. Výdavky, ktoré v čase poskytnutia Úveru predstavovali - nájom bytu + inkaso a ďalšie splátky úverov a splátky poskytovaného úveru 77,81 EUR, zvyšná časť nie je postačujúca ako životné minimum pre dospelú osobu – 199,48,-€ a jedeného nezaopatreného dospelého člena rodiny – dieťa – Zdravotne postihnutého – 91,06,-€ /351,80 -199,48 – 91,06 = 61,26 – výška splátky 77,81!?. Preto aj z tohto dôvodu je podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou a v prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

3.4. Neplatnosť dojednaných úrokov Podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „Občiansky zákonník“). V Zmluve sa uvádza, že hodnota RPMN dosahuje úroveň 20,68 %, čo znamená, že údaj o RPMN v Zmluve je viac ako 2- násobok priemernej hodnoty RPMN čo je v neprospech spotrebiteľa. Na základe uvedeného tak žalobca mal nárok len na vrátenie ním poskytnutej istiny Úveru, a to bez akýchkoľvek úrokov alebo poplatkov.

4. Žalobca v replike (§ 167 ods. 3 CSP) uviedol, že tvrdenia žalovaného namieta, a to z dôvodu, že sú účelové, cielene zavádzajúce a aj nesprávne.

4.1. Žalobca si svoju povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať Úver pred uzavretím Zmluvy splnil. Žalovaný, prostredníctvom Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 20.6.2018 (ďalej aj ako „Žiadosť“) požiadal žalobcu o poskytnutie spotrebiteľského úveru. Súčasťou Žiadosti boli tiež informácie, poskytnuté žalovaným, v rozsahu: identifikačné údaje žalovaného (meno a priezvisko, priezvisko za slobodna, dátum narodenia, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, štátne občianstvo), rodinný stav, adresa trvalého pobytu a prechodná adresa, typ bývania, dosiahnuté vzdelanie, číslo bankového účtu, kontaktné údaje (v rozsahu telefonné číslo a e-mail), počet osôb vo vzťahu ku ktorým má žalovaný vyživovaciu povinnosť, typ bývania, dosiahnuté vzdelanie.

4.2. Okrem uvedených údajov žalovaný prostredníctvom Žiadosti žalobcovi poskytol nasledovné údaje: (1.) Hlavný zdroj príjmu spotrebiteľa: • zdroj príjmu - starobný dôchodok • priemerný čistý mesačný príjem - 351,80 EUR. (2.) Výdavky spotrebiteľa: • minimálne výdavky - 198,48 EUR • dopytované výdavky - 20,00 EUR. (3.) Voľné zdroje spotrebiteľa: - 109,47 EUR. Žalobca tak vyhodnotil všetky údaje a dokumenty, ktoré mu boli žalovaným predložené prostredníctvom Žiadosti pred uzavretím Zmluvy. Na preukázanie tvrdení, uvádzaných žalovaným v obsahu Žiadosti, žalovaný spolu so Žiadosťou predložil žalobcovi tiež nasledujúce dokumenty: (1.) Občiansky preukaz Žalovaného, (2.) Vodičský preukaz Žalovaného, (3.) Potvrdenie o výške starobného dôchodku.

4.3. Žalobca pri posudzovaní schopnosti žalovaného, ako spotrebiteľa splácať Úver vykonal aj vlastné šetrenie, prostredníctvom informácií z príslušných databáz, a to lustráciou nasledujúcich registrov: Register úverov – CRIF – nebank a RegisterÚverov s.r.o..

4.4. Zo všetkých uvedených a žalobcom vyhodnotených skutočností, vyplynul preukázaný záver, že pravidelné mesačné príjmy žalovaného predstavujú sumu vo výške 351,80 EUR, pozostávajúcu zo starobného dôchodku vyplácaného Sociálnou poisťovňou, a zároveň pravidelné mesačné výdavky žalovaného predstavujú sumu vo výške 242,33 EUR, pozostávajúce z: (1.) životného minima klienta vo výške 198,48 EUR, (2.) výdavkov na splátky leasingu / poistenia vo výške 20 EUR, a (3.) rezervy pre nepredvídateľné situácie vo výške 22,85 EUR. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný v čase posudzovania Žiadosti pravidelne disponoval voľnými zdrojmi minimálne vo výške 109,47 EUR mesačne. Z uvedeného vyplýva preukázaný záver, že žalovaný pred poskytnutím Úveru pravidelne disponoval dostatočnými zdrojmi na splácanie dohodnutej mesačnej splátky Úveru vo výške 77,81 EUR.

4.5. Vyška priemernej RPMN, ako aj ostatné zmluvné dojednania (vrátane výšky RPMN) sú v Zmluve dohodnuté v súlade s právnymi predpismi, čo vyplýva zo samotného obsahu Zmluvy. Ako vyplýva z Článku II Zmluvy, hodnota RPMN bola určená vo výške 20,68 %, priemerná RPMN bola určená vo výške 12,46 % a odplata podľa Občianskeho zákonníka bola určená vo výške 18,99 %. Na základe informácií, zverejnených Ministerstvom financií SR, najvyššia prípustná vyška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru za 1. štvrtrok 2018 – platné pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorené 21.05.2018 do 20.08.2018 (pozn. Zmluva bola uzatvorená dňa 22.06.2018) v rozsahu zmluvnej splatnosti nad 1 do 5 rokov vrátane, bola najvyššia miera odplaty stanovená vo výške 20,68 %. V súlade s uvedeným tak možno podčiarknuť, že hodnota RPMN, ako aj maximálna možná odplata, bola v Zmluve stanovená vo výške, ktorú upravilo Ministerstvo financií SR.

4.6. Tvrdenie žalovaného, že dojednanie úrokov dohodnuté v Zmluve sa prieči dobrým mravom a preto je dohoda o odplate, resp. o zmluvnom úroku, neplatná, žalobca namieta, nakoľko nie je nepodložené žiadnym relevantným dôkazom, je absolútne nesprávne a zároveň je účelovo zavádzajúce. Žalobca nie je bankou, ale je veriteľom, ktorý poskytoval spotrebiteľské úvery na základe Zákona o spotrebiteľských úveroch. Jedinou dojednanou odplatou za poskytnutý Úver je zmluvný úrok. V hodnote RPMN vypočítanej podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je teda, ako odplata za poskytnutý Úver, zahrnutý výlučne zmluvný úrok v dojednanej výške, t.j. vo výške 18,99 %.

5. Žalovaný v duplike (§ 167 ods. 4 CSP) uviedol, že vyška starobného dôchodku žalovaného v čase poskytnutia Úveru predstavoval 351,80 EUR.

5.1. Poskytnuté úvery pred poskytnutím úveru žalobcom: (-) HOME CREDIT - Úverová zmluva G. XXXXXXXXXXXX zo dňa 05.12.2014, úver vo výške 5 000,- EUR – splátka 109,53,-EUR. (-) PROFICREDIT - Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 03.12.2014, poskytnutý úver vo výške 840,- EUR, mesačná splátka 45,91,- EUR. (-) Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, 03.12.2014, poskytnutý úver vo výške 1500,- EUR mesačná splátka 81,99 EUR konanie na OS Prešov Spis. zn. 9Csp/109/2017. (-) Úverová zmluva VÚB č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX zo dňa 23.01.2017, úver vo výške 5 000,- EUR – mesačná splátka 116,26 EUR. Ako si žalobca overoval v registri, keď realita bola iná.

5.2. Ani tvrdenie žalobcu, že v čase poskytnutia Úveru nebolo vedené žiadne súdne konanie nemôže obstať a to na základe predloženého dôkazu a to súdne konanie na Okresnom súde Prešov spis zn. 9Csp/109/2017, to znamená že súdne konanie začalo pred poskytnutím Úveru žalobcom.

6. V zmysle § 177 ods. 1 v spojení s § 297 CSP súd na prejednanie tohto sporu nariadil pojednávanie, ktoré sa konalo v dňoch 18.7.2024, 9.1.2025 a 13.5.2025 (ďalej aj ako „Pojednávanie“).

6.1. Žalovaný na Pojednávaní uviedol, že o úveroch, ktoré mal v čase, keď mu bol poskytnutý Úver sa viedli aj súdne konania na tunajšom súde, a to pod sp. zn.: 9Csp/109/2017 a 11Csp/155/2023.

7. Z písomných vyjadrení strán sporu, Pojednávania a vykonaného dokazovania listinnými dôkazným prostriedkami, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, súd zistil nižšie uvedený skutkový stav.

7.1. Zo Zmluvy mal súd za preukázané, že medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného (Úpadcom) bola uzatvorená Zmluva, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý Úver vo výške 3.000 EUR, ktorý sa zaviazal splácať v mesačných splátkach po 74,81 EUR, v počte splátok 60, s celkovou čiastkou na zaplatenie v sume 4.668,60 EUR, pričom prvá splátka bola dohodnutá na deň 26.7.2018. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 18,99 % a RPMN bola vo výške 20,68 %.

7.2. V zmysle stranami výslovne uvedených skutkových tvrdení považoval súd tieto skutočnosti za nesporné: (-) Žalobca zaplatil žalovanému titulom Úveru sumu v celkovej výške 3.000 EUR.

7.3. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu vedeného pod spisovou značkou 11Csp/155/2023 súd zistil, že obchodná spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155 (ďalej aj ako „VÚB“) sa žalobou doručenou dňa 22.12.2023 domáhala voči žalovanému (tam v procesnom postavení ako žalovaný 2.) zaplatenia spoločne a nerozdielne sumy 702,81 EUR spolu s príslušenstvom. Žalobu odôvodnila tým, že VÚB ako veriteľ uzatvorila so žalovaným ako spoludlžníkom dňa 23.1.2017 zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX (ďalej aj ako „Zmluva 2“), na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá pôžička vo výške 5.000 EUR (ďalej aj ako „Úver 2“). Žalovaný sa s ďalším spoludlžníkom zaviazali splatiť Úver 2 v mesačných splátkach po 116,26 EUR, v počte splátok 60, a to až do celkovej sumy Úveru 2 vo výške 6.975,60 EUR.

7.4. Uznesením o vyhlásení konkurzu bol na majetok Úpadcu vyhlásený konkurz.

7.5. Z upomienok vyplýva, že žalobca vyzval žalovaného na úhradu dlžných súm.

7.6. Žalobca posúdil schopnosť žalovaného splácať Úver, ako aj preveril jeho bonitu tým spôsobom, že žalovaný poskytol žalobcovi informácie prostredníctvom Žiadosti v rozsahu jeho osobných údajov, príjmov a výdavkov. Žalovaným uvedené príjmy žalobca overil z dokumentov poskytnutých žalovaným, a to (-) potvrdenie o výške starobného dôchodku. Žalobca si zároveň vykonal aj vlastné šetrenie, prostredníctvom informácií z príslušných databáz, a to dopytom nasledujúcich registrov: (-) register – CRIF – nebank a (-) register úverov s.r.o..

7.7. Titulom Zmluvy o postúpení došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorú si žalobca uplatňuje v tomto konaní (pohľadávka voči žalovanému z titulu nezaplatenej časti Úveru a ostatných nárokov vyplývajúcich zo Zmluvy).

8. Na vyššie zistený a opísaný skutkový stav súd aplikoval tieto právne normy a zmluvné dojednania strán sporu platné a účinné k dňu vyhlásenia tohto rozsudku, ak ďalej nie je uvedené inak (zistil nižšie uvedený právny stav): (-) § 52 Občianskeho zákonníka, (-) § 53 Občianskeho zákonníka, (-) § 544 až 545a Občianskeho zákonníka, (-) § 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 7 ods. 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 46 ods. 1 Zákona o konkurze.

9. V zmysle zisteného skutkového a právneho stavu súd takto vec právne posúdil a rozhodol nižšie uvedeným spôsobom a na základe nižšie uvedených úvah.

10. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu na podanie žaloby mal súd za preukázanú zo Zmluvy o postúpení.

11. Súd vyhodnotil vzťah žalobcu (resp. Úpadcu) a žalovaného založený titulom Zmluvy ako vzťah spotrebiteľský, a teda naň aplikoval všetky ustanovenia platných právnych predpisov vzťahujúce sa na úpravu takýchto vzťahov.

12. Súd považoval Zmluvu za platné uzatvorenú, avšak dospel k záveru, že žalobca si nespĺnil povinnosť podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, teda ako veriteľ pri uzatvorení Zmluvy nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného ako spotrebiteľa splácať Úver.

13. Žalobca posúdil schopnosť žalovaného splácať Úver, ako aj preveril jeho bonitu tým spôsobom, že žalovaný poskytol žalobcovi informácie v rozsahu jeho osobných údajov, príjmov a výdavkov. Žalovaným uvedené príjmy žalobca overil z dokumentov poskytnutých žalovaným, a to potvrdenie o výške starobného dôchodku. Žalobca si zároveň vykonal aj vlastné šetrenie, prostredníctvom informácií z príslušných databáz.

14. Žalovaný uviedol príjem vo výške 351,80 EUR a žalobca do výdavkov zahrnul sumu vo výške 242,33 EUR, pozostávajúcu z: (1.) životného minima vo výške 198,48 EUR, (2.) výdavkov na splátky leasingu / poistenia vo výške 20 EUR, a (3.) rezervy pre nepredvídateľné situácie vo výške 22,85 EUR. Z uvedeného tak dospel k záveru, že žalovaný v čase posudzovania Žiadosti pravidelne disponoval voľnými zdrojmi minimálne vo výške 109,47 EUR mesačne a teda disponoval dostatočnými zdrojmi na splácanie dohodnutej mesačnej splátky Úveru vo výške 77,81 EUR.

15. Zo zisteného skutkového stavu však vyplýva, že v čase poskytnutia Úveru bol žalovaný povinný s ďalším spoludlžníkom splácať Úver 2 s výškou mesačnej splátky 116,26 EUR. Do sumy výdavkov žalovaného tak bolo potrebné zohľadniť aj túto splátku, pričom po jej zohľadnení by už žalovaný nebol schopný splácať dohodnutú splátku Úveru vo výške 77,81 EUR, keďže by nedisponoval dostatočnými zdrojmi na jej splácanie.

16. Obrana žalobcu v zmysle tvrdenia, že žalovaný v Žiadosti sumu splátky Úveru 2 vo výške 116,26 EUR neuviedol a nezahrnul medzi svoje výdavky v tomto prípade neobstojí, nakoľko dôležité je, že Úver 2 existoval v čase poskytnutia Úveru. Žiadosť sa pritom väčšinou vyplňa v súčinnosti s osobou zastupujúcou veriteľa, a tak nemôže ísť len na ťarchu žalovaného, že informácia o splátkach Úveru 2 nie je uvedená v Žiadosti.

17. Na tomto mieste považuje súd za potrebné poznamenať, že za účelom zistenia si skutočností ohľadom prípadných súdnych konaní vedených proti žalovanému, je žalobca oprávnený požiadať všeobecný súd žalovaného o lustráciu súdnych konaní vzťahujúcich sa k osobe žalovaného. Zároveň v tomto prípade žalobca pri vlastnom šetrení prostredníctvom informácií z príslušných nerealizoval dopyt do registra – CRIF – bank. Súdu je pritom z iných konaní známe, že predmetný dopyt žalobca vo vzťahu k iným dlžníkom realizuje. Na základe uvedeného dopytu by pritom zrejme žalobca zistil, že VÚB poskytl Úver 2, nakoľko ide o banku a táto informácia by mala byť v registri bankových informácií.

18. Taktiež je potrebné uviesť, že „príjem“ žalovaného predstavuje dávka starobného dôchodku. Súd je toho názoru, že ak má žalobca informáciu, že jediným príjmom žalovaného je dôchodok, tak sa nemožno uspokojiť s tým, že na výdavkovú stranu dá len sumu životného minima. Je zrejme, že osoba poberajúca dôchodok (či už starobný alebo invalidný) má v súvislosti s dôvodom, pre ktorý dôchodok poberá, zvýšené životné náklady. V takomto prípade je potom potrebné zisťovať aj ďalšie výdavky žalovaného, a to aj v súčinnosti s ním alebo bez neho (zistiť akým titulom je dôchodok poberaný a či sú s tým spojené vyššie výdavky na život a pod). Ak by to žalobca nezisťoval, tak je minimálne odôvodnené na výdavkovú stranu zobrať vyššie sumu, ako je len suma životného minima.

19. V zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch bol pritom žalobca povinný pred uzatvorením Zmluvy posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať Úver, pričom bol povinný zobrať do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytol Úver, jeho výšku, príjem žalovaného a aj účel Úveru.

20. Vo všeobecnosti možno uviesť, že zmyslom a účelom dotknutého ustanovenia § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ jeho existujúcu situáciu, najmä jeho príjmy a výdavky, tak aj skutočností, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzatvorením zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Z uvedeného je zrejme, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti

spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme najmä ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplne, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov domáci rozpočet, a to tak stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Preskúmať jeho konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, vyživiť podobnosť a podobne. Analýza iba niektoej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

21. Vo vzťahu k povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver súd poukazuje aj na všeobecne akceptovanú judikatúru, a to napr. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 19CoCsp/14/2022 zo dňa 30. júna 2022, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 22CoCsp/19/2022 zo dňa 28. júna 2022, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/171/2016 zo dňa 27. októbra 2016, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/72/2017 zo dňa 26. októbra 2017, pričom v zmysle uvedenej judikatúry vyplývajú tieto závery: Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať. (...) Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona – Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke. (...) Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Pre naplnenie podmienok uvedených v ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti.

22. Z vykonaného dokazovania pritom vyplýva, že žalobca dostatočne nepreukázal, že by ho zaujímala bonita žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Žalobca sa obmedzil len na tvrdenie žalovaného, ktoré si sčasti verifikoval. Na stranu výdavkov pritom nezahrnul sumu splátky Úveru 2. Taktiež pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať Úver nezobral v úvahu, že v prípade žalovaného ide o dôchodcu.

23. Pre naplnenie dikcie § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch pritom nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je zrejmé, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity žalovaného žalobca nepostupoval. Bolo pritom základnou povinnosťou žalobcu vo vzťahu k bonite žalovaného získať informácie od neho priamo a v jeho súčinnosti, a následne takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa pritom považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spôsob, akým žalobca posudzoval schopnosť žalovaného splácať Úver, nebol podľa názoru súdu spôsobilý objektívne vytvoriť pravdivý obraz o žalovaného finančnej situácii, pričom porušenie tejto povinnosti bolo v intenzite hrubého porušenia, a teda došlo k hrubému porušeniu základnej povinnosti žalobcu posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať Úver.

25. V nadväznosti na vyššie uvedené teda súd dospel k záveru, že Úver je potrebné v zmysle § 11 ods. 2 v spojení s § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný by teda mal za použitia vyššie spomenutej zákonnej fikcie (očistenia Úveru od úrokov a poplatkov) žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého Úveru, t. j. sumu v celkovej výške 3.000 EUR.

26. Žalovaný doposiaľ zaplatil žalobcovi sumu v celkovej výške 3.000 EUR, ktorá sa rovná sume Úveru, a teda nemá voči žalobcovi žiaden dlh. Uplatnený nárok žalobcu tým pádom súd vyhodnotil ako nedôvodný a neopodstatnený, a tak z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu v časti zaplataenia istiny z Úveru spolu s príslušenstvom zamietol.

27. V zmysle ustálenej rozhodovaciej praxe najvyšších súdnych autorít platí, že „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvoinštančného, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04)“. Rovnako aj „Povinnosť odôvodňovať rozhodnutie nemôže byť ponímaná v takom zmysle, že je potrebné vysporiadať sa s každým argumentom. Obdobne aj Ústavný súd Slovenskej republiky pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I.ÚS 241/07, Rozsudok NS SR 5Sžo/25/2016 zo dňa 29. júna 2017)“.

28. Odkazujúc na vyššie citované rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, ako aj z dôvodu hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti súdneho konania, a s poukazom na to, že súd už ustálil záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti Úveru, tak sa už ďalej v odôvodnení nezaoberal ostatnými námietkami žalovaného vzťahujúcimi sa k dôvodom, ktoré by rovnako mali spôsobovať bezúročnosť a bezpoplatkovosť Úveru (rozpor odplaty z dobrými mravmi a výška RPMN).

29. Žalobca si uplatnil aj nárok na zaplataenie zmluvnej pokuty. Súd však tento žalobný nárok považoval za nedôvodný a žalobu v časti uplatnenej zmluvnej pokuty zamietol.

29.1. Súd považuje dohodu o uplatnenej zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Predmetná zmluvná podmienka už bola pritom všeobecne súdmi vyhlásená za neprijateľnú (napr. Rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5Csp/99/2018 zo dňa 10.10.2019 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 9CoCsp/23/2020 zo dňa 29.04.2021) a vzhľadom na odôvodnenie uvedených rozhodnutí súd nevidí dôvod sa od tohto záveru odkloniť.

29.2. Na doplnenie súd uvádza, že k predčasnému zosplatneniu Úveru nedošlo z dôvodu na strane žalovaného a postupom v zmysle § 53 ods.9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka ale z dôvodu na strane žalobcu, resp. Úpadcu a v zmysle § 46 ods. 1 Zákona o konkurze. Z uvedeného dôvodu považuje súd za potrebné na uplatnený nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty (zmluvná pokuta z dlžnej istiny Úveru odo dňa nasledujúceho po vyhlásení konkurzu do dňa podania žaloby) nazerať aj optikou dobrých mravov, ktoré možno považovať za súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, tak aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými právnymi a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

30. Napokon súd žalobu v časti zaplatenia upomienok zamietol, a to s odkazom na záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti Úveru.

31. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, a to v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí a podľa zásady úspechu v spore. Žalovaný mal v spore plný úspech, a preto by mal mať vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Nakoľko však žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, resp. si ich výslovne neuplatnil, tak mu súd nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané a treba ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Exekúciu tohto rozsudku je možné vykonať podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.